

RESUMO
PROGRAMACIÓN
DIDÁCTICA DE LINGUA
GALEGA

Curso 2021-2022
CPI Ponte Carreira

INDICE

1. CONTIDOS.....	páx 3
2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN.....	páx 3
3. MÍNIMOS ESIXIBLES.....	páx 6
4. TEMPORALIZACIÓN.....	páx 6
5. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	páx 7
6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.....	páx 7

1. CONTIDOS

CONTIDOS PRIMEIRO CURSO.

- Toma de conciencia da singularidade fonética, fonolóxica, morfolóxica e sintáctica do sistema lingüístico da nosa lingua.
- Familiarización coas excepcións á norma en todos os planos da linguaxe.
- Explicación do funcionamento das distintas normas a partir de usos concretos.
- Aprendizaxe da técnica de escoitar e escoitárense para aprender do outro, coñecerse e mellorar o seu discurso.
- Creación de textos variados a partir de modelos propostos e traballados na aula.

CONTIDOS SEGUNDO CURSO.

- Coñecemento gradual das excepcións para cada categoría morfolóxica.
- Saber identificar as distintas funcións sintácticas.
- Comprensión da evolución da lingua como sistema en continuo diálogo cunha realidade histórica concreta.
- Comprensión da aportación de sufixos e prefixos nunha perspectiva diacrónica.
- Creación de textos expositivos, argumentativos e relatos breves.

CONTIDOS TERCEIRO CURSO

- Consolidación das estratexias adquiridas no primeiro e segundo curso.
- Comprensión do discurso literario como río transversal onde espellean múltiples realidades.
- Extrapolación dos códigos específicos literarios, traballados no programa, propios do medioevo e do dezanove ás esixencias do discurso do presente.

CONTIDOS CUARTO CURSO

- Afianzamento do aprendido en morfoloxía, sintaxe e creación nos cursos anteriores.
- Comprensión e capacidade de resposta aos distintos textos da nosa riquísima produción literaria do século XX coa corrección, profundidade e madurez adecuada.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é un proceso esencial no noso labor didáctico e ten dúas versións:

- a) A valoración que o profesorado facemos do noso traballo en relación ao que poden aprender os alumnos/as.
- b) Os resultados que estes logran e que son analizados nos seus cadernos, as intervencións de clase, os exercicios de control, etc.

Realizaremos entón unha avaliación continua, formativa e integradora xa que, como mediadores do proceso de construción do coñecemento que realizan os alumnos/as, necesitamos unha información constante da evolución dese proceso para introducir as modificacións que en cada momento consideremos oportunas. Estas modificacións poden ir desde a redefinición de algúns obxectivos a cambios metodolóxicos, organizativos, etc. Ademais, con esta avaliación obteremos información sobre a consecución ou non dos obxectivos previamente propostos.

Diferenciaremos avaliación de calificación, non reducindo a primeira á segunda. Neste sentido sinalamos o seguimento dalgúns criterios xerais, en coherencia cos fundamentos teóricos xa perflados neste proxecto:

- Evitaremos a mera cuantificación, empregando enfoques cualitativos e personalizados.

- Non avaliaremos só os resultados, senón, tamén, o proceso, as actitudes, destrezas, etc.
- Valoraremos máis os aspectos positivos que os negativos e teremos en conta os erros como indicadores útiles de proceso de aprendizaxe.

Como criterios específicos indicamos que os haberá que entender como armazón dunha serie de contidos conceptuais, procedementais e actitudinais que se proxectan nas actividades de cada unidade e articulados na idea de que os niveis de aprendizaxe de cada alumno o alumna son diferentes polo que o labor de avaliación colectiva desenvolvido por un departamento xoga un papel determinante.

Isto último ten importancia na medida en que a avaliación debe ser entendida non só como a valoración dos coñecementos adquiridos polos alumnos e alumnas senón tamén como axuste da metodoloxía didáctica seguida polo profesor ou profesora.

Resulta evidente que para poder avaliar é imprescindible aprender a utilizar instrumentos e técnicas de avaliación diferenciadas para detectarmos o grao de aprendizaxe en relación coas distintas capacidades: aplicación de coñecementos, iniciativa para propoñer novos temas, síntese, etc.

A avaliación debe referirse aos progresos individuais que realiza cada alumno ou alumna en relación consigo mesmo e non só en relación coa media do grupo.

Este obxectivo pode verse facilitado co emprego de escalas de maior a menor complexidade na comprensión e utilización dos conceptos, procedementos e actitudes centrais na área.

Guiándonos por esas escalas sería posible facer un seguimento dos progresos e dificultades de cada alumno e alumna ao longo de cada curso.

Pese a todo, tan importante como a avaliación en si é o feito de que o alumno e a alumna coñeza os factores que forman parte desa avaliación e que poida, el ou ela, realizar unha persoal autoavaliación, aínda que sexa limitada.

Criterios de avaliación do Primeiro Ciclo (1º , 2º e 3º)

Recoñecemento dos fenómenos de contacto da lingua galega con outras linguas, nomeadamente co español. Interesa comprobar como o alumno ou alumna reconece o parentesco do galego coas outras linguas románicas próximas e as interferencias que se producen entre elas ao seren linguas en contacto. No caso do español, deberase reconecer este contacto como causante do fenómeno diglósico que padecemos.

Elaboracións de resumos que capten o sentido xeral dunha exposición ou debate oral. Interesa comprobar a capacidade do alumno ou alumna para comprender o contido da mensaxe recibida e expresarse oralmente e por escrito con coherencia.

Expor oralmente as propias ideas sobre un tema, de forma fuída e axustándose a un plan elaborado de antemán. Servirémonos deste criterio para determinar a capacidade de organizar a exposición das súas ideas sobre un tema, axustándose a un plan elaborado previamente.

Producir textos escritos de diferente tipo (narrativo, descritivo, expositivo). Serviranos para comprobar se os alumnos e as alumnas son capaces de produciren textos de tipoloxía variada de acordo coa estrutura correspondente, avaliarase a coherencia e a corrección do texto, sen esquecer os aspectos formais do escrito (marxes, disposición do texto, letra, etc.)

Debater sobre un tema, buscando previamente a información oportuna sobre el. Con este criterio comprobaremos se o alumno ou alumna participan en situacións de intercambio comunicativo, así como sobre o emprego das normas que rexen ese intercambio (petición de palabras, ton de voz adecuado, respecto polos turnos de intervención, etc.)

Consultar diferentes fontes de información para realizar traballos de investigación sinxelos. Avaliase así a capacidade do alumno ou alumna para investigar, de forma individual ou en grupo, tendo en consideración a súa idade e formación.

Producir textos orais e escritos relacionados cos distintos medios de comunación, observando a interacción da linguaxe verbal cos outros códigos. Trátase de comprobar se o alumno/a, tanto de forma individual como en grupo, é capaz de elaborar textos relacionados cos distintos medios de comunicación (xornais, textos publicitarios, etc.).

Identificar o xénero a que pertence unha obra literaria, así como os recursos estilísticos básicos e emitir unha opinión valorativa sobre a mesma.

Criterios de avaliación do Segundo Ciclo (4º)

Elaborar un resumo dunha exposición ou debate oral sobre un tema determinado. Este criterio serve para comprobar a capacidade do alumno e da alumna para comprender o contido esencial da mensaxe recibida e para expresarse por escrito e oralmente con claridade, concisión e coherencia.

Producir textos escritos de diferente tipo (narrativos, descritivos, expositivos) prestando atención á situación comunicativa e aos criterios establecidos. Con este criterio comprobaremos que os alumnos/as son capaces de produciren todo tipo de textos escritos aplicando as técnicas e pautas expresivas pertinentes.

Reflexionar sobre os mecanismos da lingua e os seus elementos formais para comprender os textos alleos e mellorar os propios. Preténdese con isto avaliar se o alumnado ten en conta o funcionamento dos elementos lingüísticos en diferentes planos.

Establecer relacións entre autores, obras e movementos máis relevantes da Literatura Galega e os elementos máis destacables do contexto cultural, social e histórico no que aparacen. Trátase de comprobar en alumnos/as a comprensión do fenómeno literario como unha actividade comunicativa con valor estético e como produto social e cultural situado nun contexto histórico determinado. Cómpre, para facer isto, que relacionen autores, obras e feitos literarios cos acontecementos sociais e culturais que acontecían no momento da súa produción.

En todo caso, intentaremos **priorizar** sempre os seguintes obxectivos:

- Consultar, analizar, seleccionar e integrar información de diversos soportes nas producións propias.
- Aplicación dos coñecementos de lingua na creación dos seus textos.
- Comprensión dos procesos sociolingüísticos e uso consecuente dos dereitos nesta materia.
- Uso da terminoloxía lingüística adecuada.
- Realización de exposicións orais planificadas onde se contrasten diferentes puntos de vista.
- Reforzarse a competencia lingüística dos estudantes, ofrecéndolles modelos textuais operativos que lles permitan ser cidadáns eficaces na comunicación no ámbito privado e comunitario.
- Fomentarse o diálogo interartístico sen esquecer aos clásicos.
- Buscarase afondar na idea da literatura e da lingua de nós, moderna, completa e instalada no mundo.

3. MÍNIMOS ESIXIBLES

Primeiro curso: niveles mínimos:

- 1- Saber ler, entender, facerse preguntas e contestar a nivel oral e escrito a textos dunha complexidade adecuada a súa idade.
- 2- Dominio das regularidades do sistema morfolóxico desta lingua.

Segundo curso: niveles mínimos:

- 1- Dominio do uso adecuado das excepcións das distintas categorías morfolóxicas.
- 2- Saber identificar as unidades lingüísticas e funcións sintácticas.
- 3- Comprender a liña de evolución diacrónica, do sistema da lingua.
- 4- Ter autonomía básica na creación de textos expositivos, argumentativos e de creación propia.

Terceiro curso: niveles mínimos:

- 1- Saber identificar os distintos axentes do discurso literario.
- 2- Diferenciar o código específico deste discurso.
- 3- Entender as súas diferenzas específicas no seu percorrido histórico.
- 4- Saber utilizar a literatura como trampolín para as súas propias creacións.
- 5- Coñecementos básicos da produción literaria ata o 1916.

Cuarto curso: niveles mínimos:

- 1- Saber entender un texto en profundidade e contestalo con rigor.
- 2- Producir textos correctamente elaborados e con discursos adecuados ás distintas producións.
- 3- Seren capaces de articular textos argumentativos con contidos transversais, coñecer a cosmovisión das distintas xeracións e autores a partir de 1916.

4. TEMPORALIZACIÓN

Dispoñemos de, aproximadamente, 96 sesións trimestrais de traballo. En cada sesión traballaremos integradamente varias competencias e procuraremos distribuír o tempo da seguinte maneira:

- **Comunicación lingüística.** Aprox. 24 horas distribuídas en 48 sesións de 30 minutos.
- **Social e cidadá.** Aprox. 16 horas distribuídas en 48 sesións de 20 minutos.
- **Coñecemento e interacción co mundo físico.** Aprox. 16 horas distribuídas en 48 sesións de 20 minutos.
- **Cultural e artística.** Aprox. 8 horas distribuídas en 24 sesións de 20 minutos.
- **Dixital e tratamento da información.** Aprox. 8 horas distribuídas en 24 sesións de 20 minutos.
- **Aprender a aprender e toma de decisións.** Empregaremos 8 horas aproximadamente, que iremos distribuíndo durante as sesións do trimestre, a criterio do profesor/a, segundo a conveniencia e oportunidade da situación de aprendizaxe.

5. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Instrumentos de avaliación

Serán instrumentos de avaliación os que seguen:

1. Atención, participación e traballo diario na aula.
2. Exercicios complementarios.
3. Intervencións orais durante a clase.
4. Presentación de traballos escritos.
5. Dous exames parciais por avaliación.
6. Exposición oral e proba escrita sobre cada un dos libros de lectura obrigatoria.

6. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para a cualificación final teremos en conta o valor dos diferentes contidos que será o seguinte:

- Conceptuais: 40 %
- Procedementais: 50 % (libro de lectura 10%, traballo na aula 10%, comprensión e gramática 30 %)
- Actitudinais: 10 % (esforzo, interese e puntalidade).

Baremación das probas obxectivas

- 1). Análise de texto. Estrutura do texto (1 punto)
- 2). Opinión crítica sobre a información do texto (1 punto)
- 3). Actividades sobre o dominio da ortografía (uso do alfabeto, acentuación e puntuación). (1 punto)
- 4). Actividades de morfoloxía (con preferencia para verbos e pronomes). (1 punto)
- 5). Análise sintáctico. (1 punto)
- 6). Historia da Lingua. Secuenciación en etapas e características máis importantes. (1 punto)
- 7). Sociolingüística. Definicións ou comentarios de texto. (1 punto)
- 8). Historia da Literatura. Periodización. Identificación dos grandes xéneros das cantigas. Resumos de argumentos. A literatura do Rexurdimento: autores e ciclos temáticos. (3 puntos)